

Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Γιώργος Πουκαμισάς, Πρέσβυς ε.τ.

Η Ελλάδα και η προάσπιση της θέσης της, των συμφερόντων του λαού της, στην προοπτική του χρόνου τελούν σε διακινδύνευση.

Η πατρίδα μας ταλανίζεται από εσωστρέφεια, ενώ οι ιθύνουσες τάξεις συχνά αντιμετωπίζουν με έλλειψη ιστορικής συνείδησης την κατάσταση της χώρας και την θέση της στο διεθνές γίγνεσθαι. Η πνευματική ηγεσία κατά μέγα μέρος σιωπά, μη ανταποκρινόμενη στη θέση και τις ευθύνες που της αναλογούν.

Η χώρα μας συμπίεζεται από τα ανατολικά, ενώ αντιμετωπίζει προκλήσεις από άλλες κατευθύνσεις. Η τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς με τις εκατοντάδες θυμάτων που έχει προκαλέσει και η σε εξέλιξη επιχείρηση εκδίκησης του Ισραήλ στον θύλακο της Γάζας γεννούν παγκόσμια ανησυχία.

Σε εμάς, η κοινωνική συνοχή, πυλώνας της ανθεκτικότητας του κράτους και προϋπόθεση αποτελεσματικής άσκησης της εξωτερικής πολιτικής, διασαλεύεται, ενώ η ανασυγκρότηση της οικονομίας, του παραγωγικού ιστού, της εθνικής αμυντικής βιομηχανίας προχωρούν με βήμα σημειωτόν.

Η θέση της Ελλάδας γεωγραφικά, ιστορικά, πολιτισμικά, είναι περιοπτη. Δεν ισχύει το ίδιο ως προς την τρέχουσα οικονομική κατάστασή της, πτυχές του δημόσιου βίου και την δημογραφία της. Οι παραπάνω συντελεστές ισχύος λιμνάζουν ή δεν βελτιώνονται με τους απαιτούμενους υπό το βάρος των πλησιαζόντων γεγονότων ρυθμούς. Διαπιστώνουμε ότι συχνά αποδίδεται μεγαλύτερη σημασία στην εικόνα, την «επικοινωνιακή διαχείριση», παρά στην ουσία των πραγμάτων. Παρατηρούμε ότι δεν καταβάλλεται συστηματική προσπάθεια για την προαγωγή της επιστημονικής έρευνας σε τεχνολογίες αιχμής, απαραίτητες για την επιβίωση της Ελληνικής Δημοκρατίας και για τον λαό της, ως παράγοντα σταθερότητας, δημιουργίας και ελπίδας στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Μεσόγειο. Η αβελτηρία εξ άλλου σε ό,τι αφορά στην εκμετάλλευση των υποθαλασσίων κοιτασμάτων

υδρογονανθράκων που μας ανήκουν, ζημιώνει βαρέως την εθνική οικονομία, ενώ το έτος 2032 οπότε λήγει η περίοδος διευκολύνσεων αποπληρωμής του χρέους, πλησιάζει γοργά.

Χτίζουμε στην Ανατολική Μεσόγειο σοβαρές εταιρικές σχέσεις, οι οποίες απαιτούν συνεχή και αδιάλειπτη επικοινωνία, καθώς *τα πάντα ρεΐ*. Το σκηνικό είναι δυναμικό και δεν υπάρχουν αδιατάρακτες σταθερές. Οι νοτιοανατολικοί εταίροι παρακολουθούν εκ του σύννεγγυς τις κινήσεις μας και συνάγουν τα συμπεράσματά τους. Αντιστοίχως τό ίδιο οφείλουμε να πράττουμε και εμείς.

Η στήριξη του Ισραήλ σε μία τραγική στιγμή της ιστορίας του είναι και πρέπει να μείνει ολόπλευρη. Τα γεγονότα υποχρεώνουν σε στενή επίσης επικοινωνία με την Αίγυπτο, που απειλείται με κύμα προσφύγων από την Γάζα. Ωστε η Ελλάδα, και εξ αυτού του λόγου, αντιλαμβανόμενη το διακώβευμα και για την δική της ασφάλεια, είναι ανάγκη να προμαχεί υπέρ της καταπαύσεως των εχθροπραξιών και υπέρ της χωρίς διακρίσεις τηρήσεως των κανόνων του ανθρωπιστικού δικαίου, προσεγγίζοντας με ευαισθησία το ανεπίλυτο, ευρύτερο πολιτικό ζήτημα της Παλαιστίνης.

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και ο πολυαίμακτος πόλεμος για τα ουκρανικά εδάφη, έχει καταστήσει την κατάσταση ασφαλείας της χώρας σύνθετη και περίπλοκη.

Είναι γνωστά τα προλεγόμενα του ουκρανικού πολέμου, τι έγινε και τι θα μπορούσε να είχε γίνει. Είναι πρόδηλο ότι η παράταση του πολέμου έχει πλήξει την γεωπολιτική υπόσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι δοκιμάζει τις κοινωνίες και την οικονομία των χωρών-μελών της, όχι μόνο των βιομηχανικών.

Η Ελλάδα, από την πρώτη στιγμή έχει για λόγους αρχής στηρίξει την κυβέρνηση του Κιέβου με πολλούς τρόπους, εισπράττοντας τα εόσημα των ατλαντικών συμμάχων, αλλά και την αντιπαλότητα της Ρωσίας, με την οποία, σε μία ιστορική μεταστροφή, έχουμε διακόψει κάθε ουσιαστικό δεσμό.

Ο πολιτικός ζήλος υπέρ της Ουκρανίας βαίνει πέραν των συμμαχικών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεών μας και δεν μας έχει προσπορίσει απτά οφέλη, εκτός αν ως τέτοια νοούνται οι καλές προθέσεις διεθνών επενδυτών. Υπάρχει σαφής θετική διάθεση παραγόντων της Αμερικανικής Συμπολιτείας, αλλά δεν διακρίνεται επαρκής υποστήριξη των ελληνικών συμφερόντων, στο πλαίσιο οπωσδήποτε του Διεθνούς Δικαίου, στο Αιγαίο και την λοιπή ανατολική Μεσόγειο. Γνωρίζουμε βεβαίως ότι τελικός εγγυητής και υπερασπιστής της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας είναι ο ελληνικός λαός και οι Ένοπλες Δυνάμεις του. Από την άλλη πλευρά, η κλυδωνιζόμενη οικονομικά Τουρκία, έχει αξιοποιήσει την ουκρανική κρίση για να ενισχύσει το βάρος της στον Εύξεινο Πόντο και να εμφανιστεί ως ο έντιμος διαμεσολαβητής στην παγκόσμια αυτή κρίση.

Η αποκατάσταση καλών και λειτουργικών σχέσεων γειτονίας με την Τουρκία είναι επιθυμητή και αναγκαία. Δεν διακρίνουμε ωστόσο καμμία παραίτηση από τις θέσεις της εκείνες, που περισφίγγουν την κυριαρχία μας και εγείρουν φραγμούς στην άσκηση αναπαλλοτριώτων δικαιωμάτων, όπως η επέκταση της ελληνικής χωρικής θάλασσας.

Δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία ότι προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο για οριοθέτηση της ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο ή στην εκτός Αιγαίου ανατολική Μεσόγειο δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς σαφή εγκατάλειψη των αντιλήψεων περί «γκρίζων ζωνών», υπέρβαση του *casus belli* και αχρήστευση του παρανόμου περί θαλασσιών ζωνών τουρκο-λιβυκού μνημονίου. Τυχόν διευθέτηση των ε/τ δυσκολιών με παραδοχή έστω μέρους των παρανόμων τουρκικών διεκδικήσεων, θα αποτελέσει ολιγοχρόνιας διάρκειας κίνηση κατευνασμού που θα φορτώσει μεγαλύτερο βάρος στις επόμενες κυβερνήσεις και στους επιγενομένους. Θα αναστείλει για μικρό χρονικό διάστημα τις απαιτήσεις της Τουρκίας, αλλά θα φέρει γρήγορα μπροστά μας τον τουρκικό αναθεωρητισμό απειλητικότερο. Και θα σφραγίσει οριστικά σε βάρος μας το σημερινό καθεστώς στο Αιγαίο πέλαγος, χωρίς μάλιστα την υπαρξιακής σημασίας αμυντική επί τόπου κάλυψη των νησιών.

Η ύφεση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις προσλαμβάνει ετεροβαρή σε βάρος μας χαρακτηριστικά, ενώ η Τουρκία χωρίς οχλήσεις στα δυτικά

της, προωθεί την πολιτική της στη Συρία, το Ιράκ και τον Καύκασο. Η χώρα μας εξασφαλίζει «ηρεμία» με τίμημα την αναστολή κάθε σχεδίου άσκησης κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Η Τουρκία εορτάζει σε λίγες ημέρες τα 100 χρόνια από την έξωση των Σουλτάνων και την ανακήρυξη της Δημοκρατίας. Εμείς σεβόμαστε την επέτειο αυτή των γειτόνων, αλλά να είμαστε άγρυπνοι ώστε ο εορτασμός αυτός να μην στηθεί πάνω σε βλάβη των ελληνικών συμφερόντων.

Η ελληνική πολιτική είναι ενταγμένη στο πλαίσιο της πολιτικής της Δύσεως, της οποίας είμαστε, από της Ανεξαρτησίας, συστατικό κομμάτι. Όμως η ελληνική εξωτερική πολιτική ανέκαθεν είχε ματιά πέραν των συμμαχιών της. Με την Ρωσία οι σχέσεις μας έχουν υπάρξει, γενικά, λειτουργικές και φιλικές. Είχαμε αντίληψη του ρόλου που διαδραματίζει ο παλαιόθεν γνώριμος στους Έλληνες αυτός κόσμος στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ασφάλειας και ως παράγων της παγκόσμιας ισορροπίας.

Υπό την έννοια αυτή, θεωρούμε απαραίτητο η κυβέρνηση, πέραν της στήριξης του Κιέβου, να πιάσει το νήμα των ειρηνευτικών για την Ουκρανία πρωτοβουλιών και να μην αισθάνεται αμήχανη στην αναπόφευκτη προοπτική τερματισμού των εχθροπραξιών.

Η ασκούμενη σήμερα ενδοστρεφής πολιτική «του καλού παιδιού» δεν στερεώνει τη θέση της χώρας στη διεθνή κονίστρα, αντιθέτως αφαιρεί κύρος και αίγλη και διαβρώνει την εικόνα της Ελλάδος ως σοβαρού κυρίαρχου κρατικού παράγοντα στα μάτια συμμάχων και τρίτων.

Τέλος, αλλά όχι έσχατο, η κυβέρνηση οφείλει να εξασφαλίζει συντονισμένο βηματισμό με την Κυπριακή Δημοκρατία με όρους εμπιστοσύνης, μάλιστα στην συγκυρία της τρέχουσας επικίνδυνης μεσανατολικής κρίσης.

Οκτώβριος 2023